

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

— nik:

Velikonočna razmišljanja

Ta še zmerom aktualni članek je napisal pred tremi leti za naš list blagopokojni dr. Fran Zbašnik, stari, zvesti sotrudnik našega glasila. Ker članek takrat ni mogel iziti, ga nespremenjenega objavljamo zdaj, nam vsem v premislek, zaslužnemu piscu in zavednemu tovarišu, ki že počiva v grobu, pa v spomin. —

O praznikih, ko smo že navajeni tako, da se le neradi lotimo kakega težjega dela, ni čuda, da se nam budijo vse mogoče misli, da kakršne bi sicer ne bilo časa. In tako se je v teh dneh tudi meni nenadoma pojavilo vprašanje, od kod prav za prav tisto pomankanje solidarnosti pri naših uradnikih, o katerem smo čuli že toliko tožb, kako ozadje ima, v čem naj mu iščemo vzroka, skratka: začela me je zanimati tudi psihološka stran tega neveselega pojava. Zakaj, če si ne bomo o vsem tem kolikor toliko na jasnem, se nam težko posreči izboljšati kdaj sedanje razmere!

Spomnil sem se najprej onih naših stanovskih tovarišev, o katerih smo brali, da so se postavili nekako na tole stališče: »Le delajte, le trudite se vi drugi! Kar priborite sebi, priborite tudi meni!« Obsodbi, ki se je izrekla nad temi ljudmi, se pridružujem v polni meri! Mislim, da ga ni poštenega človeka, ki bi tega ne storil! Vendar pa moramo delati tudi tu nekak razloček. Ne spadajo morda vsi, ki tako govorijo, v isti koš! Lahko so to ciniki, lahko pa tudi samo — hudomušneži! Pri cinikih, že celo pri tistih, ki se s svojim cinizmom še ponašajo, se ne bo dalo nič opraviti. Njim naš — prezir! Hudomušneži pa po mojem mnenju niso ljudje, da bi morali čeznje kar križ narediti! Treba v vsakem posameznem primeru vedeti, s kom imamo opraviti! Ta ali oni se rad malo ponorčuje! Ne bilo bi prav, če bi koga že zaradi tega pahnili od sebe. Taki ljudje še niso izgubljeni za nas, ako bomo znali prav ravnanje z njimi. Sicer pa so to sporadični primeri, ki ne odtehtajo mnogo.

Med onimi uradniki, ki se ne morejo odločiti za kako skupno akcijo in ki jih zaman vabimo v svoj krog, je že prej več takih, ki so si znali na ta ali oni način mehko poslati in ki nič ne vedo o težavah, s katerimi se borijo premnogi njih stanovski tovariši, ali pa, ki morda tudi vedo, pa si mislijo: »Me ni se godi dobro, kaj mi mar drugi!« To so pač ljudje brez socialnega čuta, kakršnih je povsod dovolj, a pri nas nemara celo več kot drugod! Da bi bili zlohotni, se v obče ne more trditi, a manjka jim srca do bližnjega, zato jim je poštvalnost tuja stvar. Seveda so tudi slučajji, ki spominjajo že na sadizem! V vseh stanovah se nahajajo ljudje, ki jim ne zadostuje, ako imajo sami vsega dovolj, ampak so srečni šele tedaj, ako se drugim poleg njih slabo godi. Zato so nasprotniki vsega, kar bi moglo drugim položaj zboljšati, pa če tudi pri tem sami škodo trpe! No, pa to so samo redki, tako rekoč patološki slučajji, ki so brez večjega pomena

in ki sem jih omenil samo zaradi tega, da pokažem, kako sem v svojem dolgočasu — prav na vse mislil!

Ogromno večino onih, ki ne kažejo nobenega zmisla za organizacijsko delo, moramo iskati po mojem mnenju — tu imam pred očmi pred vsem upokoјence — nedvomno v vrstah nevernežev, t. j. ljudi, ki so jih razni razlogi, zlasti seveda tudi neuspehi organizacij, privedli do prepričanja, da so itak vsi naporji zaman, ki so izgubili vero, da bi moglo biti kdaj bolje in so torej zapadli neki letargiji, če ne celo obupu. No, tem bi spričo dejstva, da so dobili aktivni uradniki vendar le nekaj, lahko zaključili: Eppur si muove! Zakaj bi ne prišli prej ali slej tudi upokoјenci na vrsto?

Naposled pa so med nevelanjenimi upokoјenci gotovo tudi taki, ki celo sedanjost skromno članarino težko zmagujejo! Kjer primanjkuje kruha v hiši, je tudi 36 Din že nekaj! Le mislite na kako ubogo vdovo, ali na kakega starega upokoјenca, ki je povrh še bolan! Takim ubožcem pač ne moremo in ne smemo odreči pomoči, pa če tudi niso člani naše organizacije! Tudi tu treba individualizirati! Sicer pa — ali bi ne bilo mogoče članarine še bolj znižati?

Še eno vprašanje se mi vsiljuje: ali se ni bati, da bi se zdaj, ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon, ne zrahljale tiste vezi, ki so doslej aktivne in upokoјene javne nameščence še za silo skup držale... ali ne poreko zdaj morda aktivni uradniki: »Mi smo za nekaj časa opravili, upokoјenci naj si pomagajo sami, kakor vedo in znajo!«

Kolegijalno bi tako stališče gotovo ne bilo in mislim, da tudi ne oportuno! »Eden za vse in vsi za enega!« bi moralo veljati tudi še vnaprej! Saj je še toliko skupnih interesov! Saj je uradnik, pa naj je aktiven, ali upokoјen, tisti konsument, ki je izkoriščanju najbolj izpostavljen in ki je najmanj v položaju, da bi breme, ki ga tišči, odvalil na druge! Saj imamo v tem pogledu le preveč žalostnih izkušenj! Kako prav so imeli oni, ki so trdili: »Če nam država poviša stanarino, bodo imeli samo hišni posestniki od tega korist, mi pa k večjemu kako škodo!« smo videli takrat, ko je bila Ljubljana pomaknjena v I. draginjski razred! Zato, da je ta ali oni uradnik pridobil s to odločbo mesečno morda 150 Din, mu je bila najemnina kar za 100% zvišana! Doslej smo mi uradniki pač mnogo tožili in govorili, storili pa smo v svojo obrambo ubogo malo! V bodoče mora biti to drugače! Uspešna pa bodo naša prizadevanja samo tedaj, če bomo trdno skup držali!

In potem se morajo aktivni uradniki zavedati, da uradniška stvar tudi z novim zakonom še ni definitivno rešena, vsaj kar se tiče prejemkov ne! Končna rešitev tega vprašanja, ki je enakega pomena za nas vse, pride šele s stabilizacijo dinarja na vrsto in na ta moment se morajo uradniki temeljito pripraviti! En vzrok več, da ostanemo lepo skupaj! —

zavira ekspeditivno delo in zraven tega vsako delo sploh.

To vprašanje je posebno pereče pri gospodarskih podjetjih, kakor so železnice, plovba in pošta, ki žive od občinstva, kateremu imajo služiti. Tega zla se kraljevska vlada zaveda in je zato izdala ukrepe, da se iztrebi. V vsakem nameščencu in delavcu prometnih ustanov je treba videti človeka, in sicer poštenega in domoljubnega. Zato ga je treba pustiti, da v okviru strogih zakonskih sankcij svobodno dela. Le tako se dado izkoristiti one silne energije ogromnega osebja, ki dosega v resoru prometnega ministrstva tako veliko število. Uvesti je treba nove delovne metode — po možnosti s čim sposobnejšimi novimi ljudmi — ker bo drugače vsak poskus ostal brez uspeha, za kar imamo že grenka izkustva. Takšne sposobne nove ljudi imamo, samo jim birokratizem ne da, da bi se razvili in da bi svojo sposobnost pokazali. Treba je, da se v bodoče pri delu uveljavi namestu pragmatične hierhije, hierhija umnih sposobnosti.

Po intencijah kraljevske vlade bom v kratkem gotov z novo organizacijo

uprave, ki naj ustanove prometnega ministrstva postavi na nove temelje. Ker predstavlja železnica organizem, pri katerem ni tako lahko preizkusiti nove upravne reforme, ne da bi nastala nevarnost zastoja prometa, se bodo te upravne reforme oprežno preizkušale, da se pravilni potek eksploatacije ne bo nikjer kršil. Pri teh upravnih reformah bomo gledali v prvi vrsti na to, da se po eni strani zviša odgovornost nameščencev, ki bodo zato dobili večje pravice za samostojne odločitve, po drugi strani pa se ima uprava sprostiti vseh poprejšnjih ovir in formalnosti, od katerih trpi promet.

Redukcije osebja bi ne bile v skladu s sedanjo dobo socialne stiske in gospodarskih težav, vse dotlej, dokler se ne pokažejo ugodnejše razmere v gospodarstvu samem, tako da bo mogoče to osebje zaposliti v drugih ustanovah, zlasti zasebnih. Čeprav se brez dvoma čuti prenatrpanost osebja pri prometnih ustanovah, se bo pri novih upravnih reformah mnogo bolj upoštevalo, da mora biti vsak nameščenec čim koristnejši in sposobnejši v poverjeni mu službi.

Težnje upokoјencev

Odbor Društva penzionera vrbaske banovine v Banja Luki je izročil banu navedene banovine daljšo spomenico, v kateri društvo v imenu ondotnih upokoјencev izraža svoje težnje in želje. Iz te obširne spomenice navedemo poglavitne točke, ki so posebne važnosti za državne upokoјence in življenje njihovih družin. Te želje so sledeče:

1. Ureditev vprašanja staroupokoјencev in izenačenje njihovih prejemkov z upokoјenci, upokoјenimi s prejemki po zakonih iz leta 1923, in 1931.

2. Izenačenje državnih upokoјencev z aktivnimi državnimi uslužbenci glede ugodnosti za vožnjo po železnicah in drugih državnih prometnih sredstvih.

3. Izenačenje državnih upokoјencev z ostalimi državljani glede oprostitve plačevanja kuluka po dovršenem 55. letu življenja.

4. Ureditev plačevanja šolnine s strani državnih upokoјencev in aktivnih državnih uslužbencev tako, da se oproste tega plačevanja vsi aktivni in upokoјeni uslužbenci izvzemši tiste, ki imajo razen službenih prejemkov še drugo premoženje ali dohodek.

5. Ureditev oz. sprememba predpisov o prepovedi zaposlitve upokoјencev v službi države in državnih zavodov, ali pa vsaj strogo in nepristransko izvajanje teh predpisov glede vsakega upokoјenca in brez kakršnihkoli izjem.

6. Popravlilo oz. sprememba uredbe o zmanjšanju prejemkov otrok upokoјencev in aktivnih uslužbencev, ki nas je tako težko zadela vse brez raz-

like, ne oziraje se na premoženjsko stanje niti na številčno obremenitev posameznih družin.

7. Reaktiviranje in vnovični sprejem v službo vseh tistih, ki so bili brez posebe upravičenega razloga upokoјeni pred časom, pa imajo sposobnost in kvalifikacijo in žele še nadalje svoje sile in sposobnosti staviti domovini na razpolago.

8. Ureditev položaja upokoјenjskih društev kot močnih socialno-stanovskih organizacij v državnem in javnem življenju, s tem, da se pri izboranju in postavljanju članov narodnih zastopstev, banskih svetov zlasti pa občinskih odborov vpoštevajo tudi njihovi reprezentanti, ki bi mogli v navedenih korporacijah s svojim znanjem, preizkušeni sposobnostmi in pridobljenimi izkušnjami služiti koristim države in naroda. —

Mimo tega je navedena organizacija prosila bana vrbaske banovine, da ugodno se nekaterim društvenim željam, ki se nanašajo izključno na posebne ondotne razmere društvenih članov oz. organizacije same. Tako so prosili bana, naj dovoli, da se društveni razglasil brezplačno tiskajo v službenem listu »Vrbaske Novine«, kakor se je to godilo doslej. Nadalje naj bi se društvenim članom dovolile posebne ugodnosti pri določevanju oskrbnin v banovinskih bolnicah, javnih ambulancah in kopelih. Tudi naj bi se pri razdeljevanju podpor iz banovinskih in državnih kreditov vpoštevati tudi revni in bolni društveni člani, katerim naj bi se podeljevale primerne podpore.

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Redne letne odpise je vnesti v proračun izdatkov kot materialne izdatke, izredni odpisi se pa pokrivajo iz rezervnih fondov, če teh ni, se morajo predvideti kot izredni izdatki v bodočem letu. Odpisi preko budžetskih kreditov se morejo izvršiti v breme doseženih presežkov dohodkov. Njihovo obračunavanje se more po pritrditvi ministrskega sveta razdeliti na več poslovnih let, ali se pa zmanjšajo lastna sredstva (zlasti fond) pridobitnih podjetij (§ 196).

Po izvršenih odpisih in dotacijah fondov sestavljajo drž. pridobitna podjetja in ustanove, ki imajo pridobitni značaj, letni račun zgube in dobička

in račun izravnanja (bilance). (§ 197.). V računu izgube in dobička predstavljajo izdatke prejemki osebja, upravni in proizvodni stroški, obresti, ki jih plačujejo podjetja ali ustanove, odpisi, nagrade in dotacije fondov. Dohodke predstavljajo: vsi dohodki, dotacije (§ 32) in obresti, ki jih prejmejo podjetja in ustanove. Razlika, za katero je stran v računu izgube in dobička manjša od strani dohodkov, predstavlja čisti dobiček podjetja in ustanove, a razlika za katero je stran dohodkov manjša od strani izdatkov pa izgubo podjetja ali ustanove.

Čisti dobiček drž. pridobitnih podjetij ali ustanov, je budžetski doho-

Pričetek upravne reforme

Nova osebna politika v prometnem resortu.

Prometni minister g. ing. Dimitrije Vujić je v svojem velikem govoru po radiju govoril tudi o personalnih vprašanjih svojega resora in pri tej priliki poudarjal, da skuša iz temeljev preurediti železniško službo, zlasti pa uvesti novega duha v prometno osebno politiko. V glavnem bo pa šel njegov napor za tem, da napove neizprosno boj birokratizmu in uvedbam novih de-

lovnih metod. Dotični odstavek njegovega govora se glasi:

»Toda še neko zlo je, ki se je uko-reninilo ne samo pri organizaciji prometnih ustanov, temveč tudi v drugih resortih, ki kakor rana razjeda zdravni organizem države: to je birokratizem. To je tista sila, ki odbija ljudstvo, da ne kaže zadosti zanimanja za ustanove svoje nacionalne države, tisto zlo, ki

dek drž. uprave. Izguba drž. pridobitnih podjetij in izguba držav. ustanov preko dotacije, se pokriva iz rezervnih fondov, če eksistirajo ali pa se zmanjša osnovna ali obrtna glavica. Razen računa izgube in dobička sestavljajo drž. pridobitna podjetja in ustanove tudi račun izdatkov in dohodkov po odredbah § 94. Račun izdatkov in dohodkov je sestavni del drž. zaključnega računa (§ 98).

Aktiva v proračunu izravnjanja predstavljajo vsi imovinski objekti podjetja pri stanju na dan zaključka poslovnega leta. Aktiva se delijo:

1. na osnovna aktiva (nepremičnine z instalacijami, inventarski predmeti),

2) obrtna aktiva (gotovina, sirovine, izdelki, vrednostni papirji, terjatve in deleži pri drugih podjetjih),

3. na računsko aktiva, ki jih tvorijo prehodna knjiženja, izdatki, izplačani za bodoče poslovno leto in neobračunani dohodki iz tekočega poslovnega leta.

Pasiva v računu izravnjanja predstavljajo vsi izdatki, posojila in obveznosti, s katerimi je obremenjeno podjetje na dan zaključka poslovnega leta. Pasiva se dele:

1. na lastna sredstva podjetja (osnovna in obrtna glavica ter fond),

2. na tuja sredstva podjetja (posojila, dolgovi za potrošni material, sirovine in poluizdelke),

3. na računsko pasiva, ki jih tvorijo prehodna knjiženja, neporavnane

obveznosti za tekoče poslovno leto in dohodki, pobrani za račun bodočega računskega leta (§ 199).

Do spornega zneska 200.000 Din odreja minister kot vrhovni upravitelj podjetja sklenitev poravnave v spornih vprašanjih, ki se tičejo negotovosti spora in kadar zahtevajo poravnavo materialni razlogi. Svoj odklop izda na predlog uprave in po zaslišanju drž. pravobranilstva. Preko zneska 200.000 Din do zneska 1.000.000 Din je potrebna predhodna pritrnitev ministra za finance, preko slednjega zneska pa pristane ministrskega sveta (§ 200.).

Po načinu svojega poslovanja morejo drž. podjetja in ustanove ustanovljati razne fonde iz svojega čistega dobička. Svrho in način ustanovitve takega fonda je jasno določiti z uredbo o organizaciji. Za isto svrhu je mogoče ustanoviti samo en fond. Držav. pridobitnim podjetjem in ustanovam se priporoča, da ustanove rezervni fond, ki ga dotirajo iz svojega čistega dobička in ki naj služi za pokritje izgub in za odpis dvomljivih in neizterljivih terjatev. Ustanavljanje fondov, ki niso predvideni v uredbi o organizaciji, odobrava na predlog uprave pristojni minister sporazumno z ministrom za finance. Kadar oni del čistega dobička, ki ga je dat rezervnemu fondu, ni predviden v zakonu ali v uredbi o organizaciji, ga določi na predlog uprave resortni minister sporazumno s finančnim ministrom za vsako poslovno leto (§ 201.).

Važno vprašanje

Rubežen pokojnine za državne terjatve.

Zagrebsko »Društvo državnih i samoupravnih penzionera savske banovine« je izdelalo in predložilo odločujočim činiteljem obsežno predstavko glede potrebnih sprememb oz. dopolnil predpisov uradniškega zakona o dopustnosti rubeži in odtegljajev od pokojninskih prejemkov, kadar gre za državne terjatve. Iz te obširne spomenice objavljamo v informacijo naših bralcev — upokojencev najvažnejše odstavke:

»Uradniški zakon od 31. marca 1931 je v posameznih določbah za stan aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev ugodnejši, kot je bil prejšnji uradniški zakon. Zlasti se splošno in pohvalno priznava človečanski duh in socialno in sodobno razumevanje našega zakonodajalca pri določbah o pravicah do rodbinske pokojnine.

V teku skoro štiriletno dobe, odkar se ta zakon uporablja, so se pa ugotovile tudi različne pomanjkljivosti, ki niso v skladu z opisanim hu-

manim in socialnim razumevanjem, in ki težko obremenjujejo večji del drž. upokojencev, časih pa celo ogrožajo njihov obstanek.

Najteže tišče upokojence določila §§ 94. in 264. navedenega zakona, ki se tičejo prepovedi na njihove prejemke. V 2. odstavku pravi namreč § 94. tega zakona dobesedno:

»Za državne terjatve iz službenega razmerja se sme postaviti prepoved po upravni poti do 50% aktivnih in 30% pokojninskih prejemkov.«

Po ti določbi se torej more drž. uslužbencu postaviti prepoved za drž. terjatve neglede na znesek in vrsto njegovih prejemkov. Če se nekemu upokojencu, kakor se to tudi dela, odteguje n. pr. od njegovih 500 Din, kolikor skupno prejema na mesec, tretjina za državne terjatve, od česa naj živi, če je razen tega nesposoben za vsako delo ali če ima družino?

Prav tako predpisuje 2. odstavek § 264. u. z., da se za državne terjatve

sme postaviti prepoved tudi na osebnost draginjsko doklado do 50% pokojninskih prejemkov in sicer tudi po upravni poti. Za zasebne dolgove se po 1. odstavku tega paragrafa more postaviti prepoved največ na tretjino pokojninskih prejemkov brez osebne in rodbinske draginjske doklade.

Če se nekemu upokojencu, ki ima manj kot 600 Din prejemkov na mesec, za državno terjatve zapleni tretjina vseh skupnih prejemkov, kako naj živi z ostankom? Vpoštevati je treba, da tvorijo večino upokojencev staro-upokojenci, potem reduciranci, dalje upokojenci, ki imajo manj kot 20 let službe, bivši zvičniki in služitelji in vdove po državnih uslužbencih, ki imajo manj kot 900 Din skupnih mesečnih prejemkov. Po uradnih statističnih podatkih, katere objavlja zagrebska delavska zbornica, je navadni ročni delavec na njenem področju v mesecu februarju minilega leta potreboval za svoje vzdrževanje na mesec 630 Din, to brez kakršnihkoli kulturnih ali luksuznih potreb, kot so vino, tobak, gledališče, predavanja itd.

Ob opisanem stanju preti nevarnost, da pade državni upokojenec pod življenjski standard navadnega delavca. To bi se pa že z ozira na ugled države moralo onemogočiti. To stališče je do neke mere zavzel že naš zakonodajalec, ko je v § 245. zakona o izvršbi in zavarovanju od 9. VII. 1930 določil eksistenčni minimum s 6.000 Din na leto ali s 500 Din na mesec. Ta določba se pa danes še ne izvaja, ker doslej še ni stopila v veljavo.

Navedemo naj še, da je hrvatski zakon od 13. I. 1883 o izvršilnem pravu določil glede prejemkov drž. upokojencev, da je v vsakem primeru zavarovan in od sleherne prepovedi izvzet eksistenčni minimum letnih 500 forintov avstrijske veljave, to pa po zlati pariteti ustreza znesku 11.000 Din. Analogne določbe tega zakona, ki je bil sprejet pred 50 leti, glede prepovedi na pokojninske prejemke zasebnih nameščencev, so pa še danes v veljavi. Tako stojimo pred dejstvom, da je na ozemlju nekdanjih kraljevin Hrvatske in Slavonije danes vsakemu zasebnemu upokojencu zavarovan nerubljivi minimum njegove pokojnine v višini 11.000 Din na leto, medtem ko so državni uslužbenci ostali brez take zaščite.

Ne more se pomisliti, da bi bil zakonodajalec hotel ustvariti tako pravno stanje. Zato nas to dejstvo sili, da zaprosimo za spremembo in dopolnitev zadevnih predpisov uradniškega zakona in zakona o izvršbi in zavarovanju.

Ne moremo se tudi izogniti temu, da ne bi hkrati zaprosili tudi za dopol-

nitev 1. odst. § 94. u. z. K temu nas sili praksa finančnih oblastev, ki na žalost in v škodo upokojencev redoma stavljajo za državne terjatve iz službenega razmerja prepovedi na pokojninske prejemke že prej, preden obstoj te terjatve pristojno oblastvo pravnomočno ugotovi. Naše društvo prejema pritožbe, da se o takih prepovedih in odtegljajih dotični upokojenci sploh ne obveščajo. Dogodili so se tudi primeri, da se je taka nezakonita in brezobzirna prepoved izvršila tudi preko meje, dovoljene z zakonom. V tem pogledu si dovoljujemo opozoriti na načelno odločbo splošne seje državnega sveta od 11. junija 1934. števil. 16.261/34. (To odločbo je naš list nedavno že objavil v točnem prevodu; op. ur.)

Moramo tudi opozoriti, da po našem mišljenju postoji antinomija posebne vrste med določbami 1. odstavka § 264. u. z. in §§ 245. prej izdanega zakona o izvršbi in zavarovanju. Strogo logično predstavlja ta dve različni zakonski določbi, od katerih kesnejšo po nekem roku zgodnejša razveljavlja, kršitev temeljnega pravnega načela: Lex posterior derogat priori.

Prav tako mislimo, da bi morale določbe o prepovedi na prejemke drž. uslužbencev — ki so singularnega značaja — iz tehničnih razlogov za trajno priti v specialni uradniški zakon, ne pa v zakon o izvršbi in zavarovanju.

Na temelju navedenega prosimo torej naj bi se cit. določbe tako spremenile, da bi se glasile v bodoče takole:

I. § 94. u. z. naj se glasi:

»Državne terjatve nasproti državnim uslužbencem, ki izvirajo iz službenega razmerja, se ugotavljajo, kolikor to ne spada v pristojnost glavne kontrole, tudi po upravni poti. Odločbo o ugotovitvi državne terjatve izda upravno oblastvo s pravico do pritožbe. Dokler odločba ne postane izvršna, se prepoved ne more postaviti.

Za državne terjatve iz službenega razmerja se more postaviti prepoved po administrativni poti do 50% aktivnih in 30% pokojninskih prejemkov izvzemši osebno in rodbinsko doklado. Kadar so prejemki brez teh doklad manjši od 500 Din na mesec, se prepoved ne more postaviti.

II. § 264. u. z. naj se glasi:

»1. Državnim uslužbencem, aktivnim ali upokojenim, kakor tudi njihovim družinam, ki uživajo radbin. pokojnine, se more postaviti prepoved na tretjino njihovih prejemkov, izvzemši osebno in rodbinsko draginjsko doklado, in to po sodni poti ali z njihovim dovoljenjem. Od te tretjine se mora

J. Lemaître:

Briseis

Na robu Ilijade.

Briseis se je rodila v znamenju Junice, šestnajst let pred obleganjem Troje, na otoku Tityri, kjer je kraljeval Brises, njen oče. Bil je to eden tistih belih in zlatih otokov, ki so nanizani kakor biseri v ovrtnici po globoki sinjini Jonskega morja.

Mladost je preživela v igrah na dvorišču očetovega dvorca, pod stebrišči, živo pisano poslikanimi, v sadovnjaku deda Rhexenorja ali pa na obrežnem pesku, posejanem s školjkami. Imela je lutke iz glin. Gojila je črčice v kajbicah, spletenih iz slamnatih bilk. In bila je ubogljiva in mirna deklica in zmerom zadovoljna.

Ko je dorasla, je živela v družbi materinih služabnic. Nekatere so mlele žito v mlinčku, druge so tkale platno. Vretena so drsela skozi njihove roke, ki so bile gibke kakor listje topolov in njihove goste tkanine so se svetile, kakor da so poolljene. Briseis jih je nadzirala pri delu. Pomagala jim je prati perilo na studencu. Ob praznikih je s kitami cvetja krasila svetišče Artemide, zaščitnice otoka, prepevala hvalnice z drugimi mladimi dekletimi in oblečena v belo laneno platno s krono iz belih rož na glavi je stopala na čelu sprevoda čestilcev deviške boginje. Skratka, Briseis je bila mlado dekle ljubeznivega značaja, pobožno, vdano staršem in spoštovala je običaje.

Oboževala je očeta, katerega je zelo poredkoma videla. Zakaj Brises je bil pogostoma na vojskah zoper kralje sosednjih otokov. Časih se je vračal, ves oblit s krvjo, ki se je bila komaj posušila in za sabo je vodil silen plen, vole, ovce, lepe tkanine in polne vozove bronastih vrčev. Tedaj so prirejali slavnosti, ki so trajale dolge dni in noči, in pri katerih je Brises gostil svoje

vojne tovariše. Toda Briseis je ostajala v sobanah, namenjenih ženskam, zakaj nasprotovalo bi bilo dostojnosti, če bi se mlado dekle pokazalo za mizo pred tujci.

Ko ji je bilo petnajst let, ji je oče dejal: »Čas je, da se omožiš in našel sem ti seproga: našega soseda Mynes, kralja na otoku Melissi. Bogat je, mogočen in pogumen. Bodi mu zvesta in pokorna tovarišica, ker se bojim, da mi ne bi očitil kedaj, da sem mu dal slab dar, ko sem mu dal hčer.«

Briseis je odgovorila:

»Vem, da se spodobi, da moški ukazujejo in da ženske ubogajo. O svoji hčeri ne boste dobili, oče moj, nobenih pritožb.«

Ko je videla kralja Mynes, se ga je sprva malce prestrašila zaradi njegove grobe zunanosti, visoke postave in žime, ki se mu je jezila po grebenu vrh čelade.

In ni se mogla premagati, da ne bi bila jekala, ko je zapuščala očeta in mater.

Toda pomislila je, da je to potrebno in da se to dogodi vsem mladim dekletom. Hkrati je pa bila ponosna, da ima obleko iz najtanjšega platna blede zafranove barve in pretkano z vijolično svilo, in zlato ovrtnico in v ušesih zlate uhane. Nato si je dejala, da jo bo Mynes, ker je tako močan, bolje branil kot kdorkoli in da žena, kolikor je mož mogočnejši, toliko brezskrbnejši živi v njegovem varstvu in se celo ponaša s tem, da uživa njegovo zaščito.

Bila je srečna v Mynesovem dvorcu. Z veseljem je sedela za mizo, kjer je poslušala, kar so pripovedovali gostje. Občudovala je pogum moških in se čudila njihovim pustolovščinam. Ponašala se je skromno in na tihem pazila, da ne bi povabljeni kaj pogrešali. In Mynes jo je cenil zaradi varčnosti in zaradi dobrote njenega značaja.

Tedaj je tod mimo priplulo ahajsko brodovje. Ker so Ahajci sumničili Mynes, da je zaveznik Trojanec, so potopili njegove ladje in se izkrcali na otoku. Mynes je padel na čelu svojih vojščakov. Ahajci so oplenili hiše, poklali polovico prebivalcev in druge ujeli.

Briseis se je s služabnicami umaknila v najbolj skrito sobo v dvorcu in na košenih z razpuščenimi lasmi je oberoč objemala altarček nekega majhnega božanstva, do katerega je čutila posebno zaupanje.

Zmagovalci so vlomili vrata in ženske so mislile, da so že izgubljene.

Toda mlad poveljnik (bil je to Patroklos), ki je imel zelo mil obraz, skoro podoben obličju mladega dekleta, je dejal vojakom:

»Ne plašite teh žensk in ne storite jim nič zalega. Jutri jih razdele med vas. Tem prijetnejša vam bo njihova družba, če jih ne boste nadlegovali.«

Nato se je dobrohotno približal Briseidi in ji vljudno sporočil, da je božanski Ahiles ubil njenega moža in da je ista usoda zadela prejšnji dan njenega očeta in vse tri brate na otoku Tityri. In obljubil ji je, da ji bo dal vrniti možovo truplo.

Briseis se je jokala nad Mynesovim truplom, z njo pa služabnice. Sama ga je umila, ga počesala, mazila z dišavami in poskrbela, da je truplo še tisto noč zgorelo na grmadi iz dišečega lesa. In medtem ko se je črni dim strmo dvigal v pokojno ozračje, katero se je kopalo v mesečini, je počasi prepevala mrtvaški spev.

Drugo jutro so zbrali na velikem trgu ob dvorcu ves plen: ženske, vole, prešiče, ovce, vrče z žitom, vrče napolnjene z vinom, bakrene čebriče, trinožnike in dragocene preproge.

In pričela se je delitev.

Briseis si je želela v srcu, da bi jo do delili Patroklu. Toda dobil jo je Ahiles.

Pelejev sin jo je prijel za roko in dejal:

»Pojdi z menoj na ladjo in ne joči več. Kdor je moder se uklone usodi. Tvoja je, da si še mlada izgubila moža in milo domovino. Meni je usojeno, da bom umrl v cvetu mladosti, potem ko bom s svojimi dejanji napolnil ljudem spomin. Ne bom ti ne trd, ne zahteven gospodar. Lepa si in to je velik dar. Ženske, ki je lepa, ni nikoli popolnoma obžalovati, zakaj že sam pogled nanjo vlija veselje slehernim očem in nagiba srca, da se ji odpro.«

Toda dva potoka sta kar naprej tekla Brisei po licih.

Tedaj jo je Patroklos odvedel na stran:

»Ne smeš žalostiti Ahila, zakaj najlepši, najpogumnejši in najrazumnejši je od vseh moških. Ljubim ga bolj od očeta in matere in bolj kot vse ženske in srečen sem, da mu je bila najlepša in najmilejša ujetnica dodeljena kot delež plena. Milo bo raynal s teboj in po vojski te bo odpeljal v Phthio, v deželo Myrmidoncev in tam te vzame za ženo.«

Briseis si je obrisala solze in pokrivši si oči spet s tancico, je odgovorila:

»Ljubila bom Ahila, ker tako želiš ti in ker je tvoj prijatelj.«

Pred Trojo je bila Briseis srečna v Ahilovem šotoru. Živela je skoraj prav tako kot nekoč prej v svojem dvorcu na Melissi, nadzirala druge ujetnice in jim razdeljevala dela. Zanimale so se za novice o obleganju in se v zabavo pogovarjale o njih. Pogostoma je Briseis govorila s Patrokom. Pogovarjala sta se o minulosti, o čudovitih dogodivščinah poveljnikov vojske in zlasti o Ahilovih junaških dejanjih. Prav

odbiti davek, vloga za uradniški pokojninski sklad in vse druge državne terjatve.

2. Za vzdrževanje družine se more postaviti prepoved tudi na več kot tretjino prejemkov skupaj z osebno draginjsko doklado, če bi s pristojno sodno razsodbo bilo več prisojeno. — Pri osebah, ki imajo brez draginjskih doklad manj kot 500 Din na mesec, se ne more postaviti nikakršna prepoved.

Odtegljaji od pokojnin

Zagrebsko »Društvo državnih i samoupravnih penzionera savske banovine« je nedavno poslalo finančnemu ministru obširno predstavko glede samovoljnega in nepravilnega ravnanja pri odtegljanju od pokojninskih prejemkov državnih upokojencev. Iz te zanimive spomenice objavimo poglobljene odstavke, ki se enako tičejo tudi naših upokojenih tovarišev.

Spomenica uvodoma izjava:

»Zelo pogostoma prejema naše društvo od članov pritožbe, da jim finančne direktije od njihovih pokojninskih prejemkov odtegujejo tudi večje zneske, ne da bi jih o odtegljajih sploh predhodno obvestile. (Spomenico o tem je ljubljansko »Društvo drž. upokojencev in upokojenk« vložilo že lani; op. ur.) V zadnjih tednih so bile po taki praksi prizadete zlasti mnoge vdove področja zagrebske finančne direktije, katerim že od meseca decembra 1934 odtegujejo po več sto dinarjev, pustivši jih hkrati v popolni negotovosti, kaj pomenijo ti odtegljaji, ki rušijo temelje njihove skromne eksistence, in kako dolgo bodo trajali.

Pustimo ob strani nehumanost takega postopanja, ko državni upokojenec nenadoma brez vsakega predhodnega obvestila in brez navodila ali možnosti, da bi branil svoje interese, ostane brez določenega dela pravno-močno mu priznanih prejemkov. Navzlic temu si dovolimo opozoriti, da je tako postopanje, ki zanaša v upokojenjske vrste nemir in slabi občutek pravne varnosti, tudi v očitnem nasprotstvu z našimi pozitivnimi zakoni.

Ako so izpolnjeni v uradniškem zakonu določeni pogoji, ima državni uslužbenec pravico, da zahteva pokojnino v znesku, kakor je z zakonom določen. Če so pokojninski prejemki z izvršno odločbo odmerjeni, si je pridobil pravico do teh prejemkov. Ti pravici z druge strani ustreza dolžnost finančnega oblastva, da mu pokojnino izplačuje redno začetek vsakega meseca vnaprej, kakor je to posebe določeno v čl. 124. zak. o državnem računovodstvu.

Če nastane za državo nasproti upokojencu kakšna terjatev, ki izhaja iz službenega razmerja, se mora po na-

3. Tretji odstavek § 264. u. z., ki govori o terjativah, ki izvirajo iz odkupa zemljišč in zidanja hiš po stanovanjskih zadrugah, ostane neizpremenjen.

III. Prvi odstavek § 245. zak. o izvršbi in zavarovanju od 9. 7. 1930 popolnoma odpade, ker so določbe o uradniški prepovedi uvrščene v §§ 94. in 264. uradniškega zakona, kakor se predlaga s to predstavko.

šem naziranju izvesti upravni postopek v smislu § 94. u. z. Šele na podlagi izvršne odločbe, ki ugotavlja državno terjatev, in ki je bila izdana na podlagi izvedenega upravnega postopka, se more izvršiti odtegljaj od pravno-močno odmerjenih pokojninskih prejemkov.

V dokaz, da je taka razlaga navedene določbe § 94. u. z. pravilna, se sklicujemo na odločbo splošne seje državnega sveta od 11. junija 1934, štev. 16.261. (To odločbo je nedavno naš list objavil v celoti; op. ur.).

Ta odločba se glasi:

»Po § 94. uradniškega zakona od 31. marca 1931 se za državno terjatev iz službenega razmerja more postaviti upravna prepoved na prejemke dotičnega državnega uslužbenca šele tedaj, ko glavna kontrola oz. pristojno upravno oblastvo predhodno ugotovi terjatev, katero ima država nasproti državnemu uslužbencu, kateremu se stavlja prepoved — in je ta odlok postal izvršen.«

Po navedenem ne more biti dvoma, da so odtegljaji od pokojninskih prejemkov, ki se vrše kratkim potom brez kakršnegakoli prejšnjega postopanja ali celo brez obvestitve prizadetih — kar je vprav dalo povoda ti predstavi — nasprotni našemu pozitivnemu zakonu. Zato Vas prosimo s tem, da izvolite naročiti finančnim direktijam, da se pri ugotovitvi kake državne terjatve, ki izvira iz pokojninskega razmerja, mora dotični upokojenec v vsakem primeru obvestiti z odločbo in opozoriti, da ima pravico pritožbe na finančno ministrstvo. Z zadevnimi odtegljaji se pa sme pričeti šele, kadar postane odlok o ugotovitvi državne terjatve izvršen. —

Hkrati vas prosimo, gospod minister, da izvolite obnoviti lani izdano naredbo, ki se ne izvršuje, po kateri so finančna računovodstva dolžna, da na kuponih čekov, s katerimi nakazujejo pokojnine, brez izjeme vselej točno označijo pokojninske prejemke in morebitne odtegljaje.«

Oblike kemično čisti, barva, plisira in ilka tovarna J. O. S. REICH.

tako je izpraševala Patrokla o Priamu, Hektoru in se zgražala nad Heleno.

Časih je iz šotora opazovala vežbe in igre poveljnikov, ki so se borili z meči in sulicami, in dirke z vozovi. Ob lepih večerih je Ahil posedal ob morski obali, ki je bila kakor posrebrena, in prepeval v slavo starodavnih vojščakov in se sam spremljal na liri. Patroklos, Briseis in ujetnice so poslušali. In pesem je narahlo plula po modrikastem ozračju nad svetilkami molčечеge tabora daljnjim zvezdam naproti...

Tedaj je pustošila kuga po ahajski vojski. Apolon se je tako maščeval nad kraljem kraljev, ki se je branil vrniti hčerko svečenika Chryseasa.

Ahiles je zbral poglavarje in prisilili so Agamemnona, da se je moral vdati. Toda zaklel se je, da bo v zameno ugrabil Pelejevemu sinu njegovo ujetnico Briseido. Ko sta prišla glasnika Eurybates in Thalthybios prijo, Briseis ni nič razumela, zakaj vedela ni, kaj se je bilo zgodilo. Vendar je šla brez upora z njimi. Vprašala je samo Patrokla:

»Kam me peljate?«

»Joi!« je rekel Patroklos in odvrnil glavo.

Ko je šla iz šotora, je opazila Ahila, ki je sedel daleč stran ob obali in upiral brado v dlani, opazuje mračne valove na gladini morja.

Briseis je jokala brez prenehanja. Toda Agamemnon se je potrudil in ravnal z njo na vso moč obzirno, ker se je bal, da ne bi mislila, da je bolj grob od Ahila.

Bila je torej srečna v Agamemnonov šotoru. Imela je tam številnejšo družbo kakor pri Pelejevemu sinu in še lažje je mogla izvedeti novice. Časih je skozi spretno pripravljen odprtine šotora opazovala ostale poglavarje, Uliksa, Diomeda, Nestorja, oba

Ajanta, ki so hodili k Atridovemu sinu v goste in na posvet. In govorila si je, da je kot ljubljena ujetnica kralja kraljev torej najimenitnejša vseh žensk v vojski.

Ta čas so Trojanci skoraj v slehernem spopadu premagali Ahajce. Agamemnonova dobra volja se je mračila od dne do dne. Od jeze se je grizel v pesti, grobo je pehal z nogo železne posode, s katerimi je bil njegov šotor okrašen. Ali je pa po dolge ure sedel na bogatih preprogah v kotu šotora z globoko sklonjeno glavo in si naslavljal črno brado ob prsa.

In Briseis si je mislila, da ne bo dolgo, pa bo v oblasti Trojancev in da bo nedvomno ujetnica tega strašnega Hektorja, o katerem je tolikokrat slišala pripovedovati. In ta misel ji je vlivala malce groze in malce radovednosti, hkrati z občutkom vnaprejšnje vdanosti.

Toda Agamemnon, ki je bil spoznal, da bi mogel edinole Ahiles rešiti ahajsko vojsko, mu je dal sporočiti besede miru in mu predlagal, da mu vrne Briseido, če se hoče spet vojskovati.

Ahiles je sprva odklonil. Toda ko je Hektor ubil Patrokla, je izjavil, da sprejme ponudbo kralja kraljev, da bo mogel maščevati prijateljevo smrt.

Sestanek obeh poglavarjev je bil svečan, v pričo vse vojske. Agamemnon je prisegel »pri Zenu, pri Zemlji, pri Soncu in pri Erinijah«, da se ni nikoli dotaknil Ahilove ujetnice. Briseis se ni mogla obvladati, da se ne bi nasmehnila, ko je to slišala, zakaj vedela je, da je bilo ravno narobe.

Ko je zapuščala Agamemnonov šotor, je Briseis jokala. Polagoma se je bila navezala na kralja kraljev, ker mu je bila dolžna samo hvalo.

Zadovolni boste Vi in Vaša družina

ako se odločite za nakup blaga za plašče, kostume, komplete in obleke le pri **znani tvrdki**

A. ŽLENDER, Ljubljana, Mestni trg 22

Vozne ugodnosti upokojencev

V imenu vseh banovinskih organizacij državnih upokojencev je zagrebsko »Društvo državnih i samoupravnih penzionera« izdelalo obširno spomenico, glede priznanja stalnih železniških ugodnosti upokojencem. Ta spomenica se je predložila prometnemu ministru in drugim odločujočim činiteljem. Ljubljansko »Društvo državnih upokojencev (enk)« jo je že osebno izročilo ministru g. dr. Marušiču in banu g. dr. Pucu s prošnjo, da se zavzameta za ugoditev ti poglobljene težnji upokojencev.

Spomenico smo v doslovnem prevodu objavili dne 15. februarja v četrti številki našega lista. Zato danes samo na kratko očrtamo njeno vsebino v informacijo vsem tistim, ki je še niso čitali.

Najprej navaja spomenica, da je bila že decembra 1931 izročena na odločujočih mestih skupna spomenica vseh tedaj postojecih društev državnih upokojencev, ki je vsebovala tudi prošnjo, naj se upokojencem na državnih železnicah priznajo iste ugodnosti, kakor jih uživajo aktivni uslužbenci. Upravičenost te prošnje so priznali gg. ministri, predsednika senata in narodne skupščine in mnogo narodnih poslancev, katerim je bila spomenica izročena. Tedanji prometni minister je obljubil, da se bo zavzel za ugoditev ti upravičeni prošnji, ki nikakor ne bi obremenila državnega proračuna. To obljubo je imenovani minister isto leto ponovil deputaciji ljubljanskega društva, kateri je isto izjavil tudi tedanji finančni minister.

Navzlic vsemu se stvar ni premaknila naprej. Zato so zastopniki organi-

zacij upokojencev, zbrani oktobra 1933 v Slav. Brodu, sklenili, da prošnjo ponove, kar se je zgodilo 7. febr. 1934. Tudi ta prošnja je ostala brez uspeha. Zato združene organizacije zdaj spet ponavljajo to prošnjo.

V utemeljitev navajajo, da uživajo pravico do stalne, neomejene polovične voznine aktivni uslužbenci, medtem ko imajo upokojenci samo po tri vožnje na leto. Ni socialno, da se upokojencu, ki odhaja v pokoj, ko se je ves izrabil v službi države, odvzamejo ugodnosti, na katere se je privadil in ki se priznajo tudi najmlajšim aktivnim uslužbencem. Ugoditev ti prošnji ne bi bila torej miloščina niti žrtev za državo, ker bi se dohodki železnice zvišali, če bi mogli upokojenci pogostejše potovati, hkrati bi se pa železniški režijski stroški niti najmanj ne zvišali.

Pravico do polovične voznine so imeli upokojenci do konca vojne, deloma še kasneje, zato izgubo te ugodnosti tem bridkeje občutijo. Ker enake ugodnosti pritičejo državnim upokojencem tudi v vseh drugih modernih državah, jugoslov. upokojenci upravičeno pričakujejo, da se jim bo ta stara želja končno le izpolnila. Če bi drugače ne šlo, naj bi se uredilo to vprašanje tako kot v Avstrijski republiki, kjer dobi vsak upokojenec na leto po 52 nakaznic za nakup nižjih polovičnih vozovnic. Za te nakaznice plača neko razmeroma nizko pristojbino.

Bilo bi pa prav, da bi se hkrati s priznanjem stalnih polovičnih voženj, priznalo tudi družinskim članom upokojencev večje število polovičnih voženj

Važna socialna ustanova

Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine je imelo v nedeljo, dne 10. marca t. l. v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani svoj 5. redni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik g. Dolžan Janko, viš. banov. rač. inspektor.

Izčrpno poročilo o celotnem društvenem delovanju ter blagajniškem poslovanju in stanju je podal g. Bischof Viktor.

Posmrtni sklad društva šteje 1303 rednih in 110 izrednih (otroci) članov, bolniški sklad pa 971 članov. V letu 1934. je društvo izplačalo 9 posmrtnin v skupnem znesku Din 36.000,— ter izplačalo za zdravniške ordinacije članov ca. Din 46.000,— in za zdravila ca. Din 64.000,—. Za podpore porodnicam in za višinsko zdravljenje je izplačalo društvo preko Din 6.000,—.

Umila je truplo, ga mazilila, in medtem, ko je gorelo na grmadi iz dišečega lesa, je pazljivo prepevala mrtvaški spev.

Ahilov sin Neoptolemos se je vselil v očetov šotor in dobil njegove ujetnice za dediščino.

Briseis je zadovoljno živela v Neoptolemovem šotoru. Bila mu je skoraj malce kot mati, zakaj ni imel še osemnajst let, ona jih je pa štela šestindvajset.

Tako Briseis ni bila nič ljubosumna, ko je po zavzetju Iliona Neoptolemos odvedel v Buthrotes v Epiru Hektorjevo vdovo Andromaho, v katero je bil zaljubljen.

In srečno je živela v dvorcu v Buthrotu, kakor v Neoptolemovem šotoru, kakor v Ahilovem šotoru, kakor v Agamemnonovem šotoru, kakor v dvorcu na Melissi in kakor v dvorcu na Tityri.

Ko je Hektorjeva vdova zavrnila Neoptolema, je ta zaupal svojo vročo ljubezen in svojo žalost Briseidi. In skušala ga je potolažiti.

Bila mu je prav tako odlična gospodinja, skrbela je za njegova oblačila, sama pripravljala jedila, katera je posebno rad imel in skrbela po hiši za brezhiben red.

In tako se je starala, polna vedrine in miline.

Rada je pripovedovala svoje dogodivščine drugim ujetnicam. Govorila je:

»Sredi tolikih težav nisem bila nikoli popolnoma nesrečna, zakaj zmeraj sem izpolnjevala svojo dolžnost. Ljubila sem očeta in mater. Ljubila sem svojega moža. Ljubila sem Ahila. Ljubila sem Agamemnona. Ljubila sem Ahila vdrugič in ljubila sem Ahilovega sina.«

»Pa Patrokla?« jo je nekega dne vprašala mlada ujetnica.

Briseis ni nič odvrnila, temveč ostala dolgo časa vsa zasanjana.

K. D.

• Iliada, spev XIX.

Na prispevkih posmrtnega sklada je prejelo društvo ca. Din 151.000,— in na prispevkih bolniškega sklada ca. Din 123.000,—. Čisti prirastek poslovne dobe 1934 znaša ca. Din 110.000,—, tako da je narastlo društveno premoženje na ca. Din 438.000,—.

Na predlog revizorja g. Česnika Janka je občni zbor soglasno podelil odboru razrešnico s pohvalo. Pri dopolnilnih volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor kot predsednik g. Dolžan Janko, kot tajnik g. Markič Viktor, ter g. Klavara Matko in Kokot Ferdo; kot namestnika pa g. Korošec Blaž in g. Kunaver Franc ter kot revizorja g. Zajc Albin in g. Česnik Janko.

Na predlog odbora je občni zbor sklenil, da se spremeni čl. 4. pravilnika bolniškega sklada v tem smislu, da je članu možno dobiti zdravila le na recepte, ki so jih izdali zdravniki društvenega bolniškega sklada.

Občni zbor je tudi sklenil, da se onim, ki pristopijo v društvo najpozneje do 31. maja 1935, zniža pristopnina na Din 40,—. Pristop je mogoč v tem času osebam, ki niso še prekoračile 55. leta starosti. Odbor je prejel na občenem zboru tudi polnomočje, da izvede glasovanje celokupnega članstva o tem, da li naj se osnuje tudi fond za svoječasno ustanovitev počitniškega doma, v katerega naj bi prispevali obvezno mesečno po Din 3,— le oni, ki bodo glasovali za ustanovitev tega fonda.

Občni zbor, ki je potekel v najlepši harmoniji, je zaključil predsednik g. Dolžan Janko z ugotovitvijo, da je to društvo vsekakor prepotrebna ustanova vseh državnih in banovinskih uslužbencev ter njih svojcev, ker jim nudi pomoč, ko je sila, stiska in potreba največja.

Naša Nabavljalna zadruga v Kranju

Dne 16. marca je bil redni letni občni zbor naše vrle Nabavljalne zadruge v Kranju. Dasi majhna, je kranjska zadruga lahko vsem drugim za vzgled, kako je z vestnim, pridnim in požrtvovalnim delom mogoče doseči zavidanja vredne uspehe. V spretnih in večjih rokah uprave je naša kranjska Nabavljalna zadruga obdržala svoj sloves in opravičila nade, katere so stavili člani v odbor.

Objavljamo v naslednjem nagovor, s katerim je predsednik upravnega odbora, gimn. direktor v pok., gosp. Ivan Košnik, znani zadrugi delavec in zasluzni stanovski organizator, pozdravil zborovalce. Naj sledi govor:

»Bratje zadrugarji!

Čast mi je otvoriti 14. redno letno skupščino naše zadruge. S ponosom poudarjam pri tem, da mi je Vaše zaupanje poverilo častno nalogo, da od teh 14 rednih skupščin danes vodim že dvanajsto.

Bodite prisrčno pozdravljeni zadrugarji, ki ste se zbrali, da vzamete na znanje poročila o našem delovanju v minilem letu in da nam daste navodila za poslovanje v bodoče.

Hvalo smo dolžni direktorju gimnazije, g. dr. Simonu Dolarju, za uslugo, da je prepustil gimnazijske prostore za naše zborovanje. Spominjati se pa moramo tudi zvestih tovarišev zadrugarjev, katere je iztrgala od zadnjega občnega zbora kruta smrt iz naše srede. Zontar Primož, Trček Franc in Čufer Ivan so bili zvesti naši člani ves čas, odkar so bivali v Kranju. S svojo solidarnostjo so pripomogli, Zontar Primož tudi svoječasno kot odbornik, po svojih močeh k lepemu razvoju naše zadruge. Slava njihovemu spominu! Slava!

Bratje zadrugarji! Ugotavljam, da je bila današnja skupščina sklicana pravilno. Objava za skupščino je bila razobešana v naši pisarni od 28. II. dalje. Računski zaključek je bil razporejen, kakor predpisujejo pravila. Skupščina je bila objavljena v »Našem glasu«. Člani ste pa dobili v roke objavo s poročili upravnega in nadzornega odbora. Iz teh ste zamogli razvideti, da se razvija naša zadruga prav krepko. Napredovala je iz najskromnejših početkov tako, da zmore danes vse svoje posle že z lastnimi sredstvi, ki so znašali lani 80% obratnega kapitala. Vsa ta sredstva smo zbrali s svojo stanovsko zavednostjo samo s tem, da smo krili vse svoje potrebe v naši prodajalni, pri tem jih pa plačevali dostikrat ceneje, kakor jih je nudila konkurenca.

Čprav je zadrugarstvo v naših krajih na zelo visoki stopnji, moramo

priznati brez zavisti, da je na višku v deželah severne in zapadne Evrope. Največji razmah je doživelo zadrugarstvo vedno v časih krize. Značilno je dejstvo, da se je zadrugarstvo, nabavljalo, kreditno in proizvajalno porajalo in razmahnilo v najtežjih časih.

Popolnoma naraven je pa pojav, da provzroča zadrugi pokret odpor pri konkurenci. Tega odpora nimamo zaznamovati le pri nas, ampak v vseh deželah, kjer je zadrugarstvo količkaj razvito. Povsod uporablja konkurenca politične vplive, da bi zatrla ali vsaj zaustavila neprijetnega tekmeča — zadrugno gibanje. Toda to gibanje je gibanje mas in ni je moči, ki bi ga zaježila. Poučno sliko teh bojev in stremeljenj nam podaja oče srbskih zemljoradniških zadrug g. Mihajlo Avramović v svoji knjigi »Šta se dešava u savremenom zadrugarstvu«. Knjigo je izdala naša Zveza in velja 10 dinarjev. Iz nje povzamemo med drugim tudi to, da ima zadrugi pokret v Angliji, domovini nabavljalnega zadrugištva, že svoje zastopnike v parlamentu in to osebe, ki so izvoljene naravnost na zadrugnem programu.

Tovariši! Tudi pri nas se obrača na bolje. Kritično in za zadrugarstvo usodepolno leto 1934. je minilo. V sedanjih vladah se nahajata dva odlična zastopnika zadrugarstva: ministrski predsednik g. Bogoljub Jeftić in minister poljoprivrede g. dr. Dragutin Janković. Oba sta člana glavnega odbora srbskih zemljoradniških zadrug.

Medtem ko kažejo poročila, da bodo pri sedanjih volitvah v krajih predvojnje Srbije na Jeftićevi listi nastopili kandidati za poslance v narodno skupščino na zadrugarskem programu, ni pri nas nič slišati o tem. Če poudarim dejstvo, da deluje v kranjskem srezu nič manj kakor 120 zadrug različnejših vrst, nabavljalnih, kreditnih, mlekarških, humanitarnih, prosvetnih, živinorejskih, pašniških in drugih, potem se ne morem ubraniti misli, da ne bo dolgo do tega, da se bodo številni člani teh zadrug združili tudi v tem, da bo treba pridobiti zadrugništvu vpliv na zakonodajo.

Zadrugarji! Preden preidemo k dnevnemu redu, Vas hočem opozoriti na popularni zadrugi list »Zadruga zastava«, ki ga je pričela letos izdajati naša Zveza v Beogradu. List izhaja dvakrat na mesec in velja letno 15 Din. V njem se obravnavajo v prvi vrsti vprašanja, ki se tičejo našega zadrugarstva, daje pa tudi pregled o zadrugnem gibanju v drugih panogah.

Prihodnjič objavimo še poročilo upravnega odbora.

Vestnik

VESELO VELIKO NOČ

želita vsem naročnikom, sotrudnikom, bralcem in prijateljem lista in vsem aktivnim in upokojenim državnim nameščencem sploh

uredništvo in uprava,

Iz uprave. Današnja številka, ki je po večini namenjena vprašanjem in težnjam naših upokojenih tovarišev, izide v znatno pomnoženi izdaji. Za člane Društva državnih upokojencev(-enk) v Ljubljani je ta številka popolnoma brezplačna. Kdor si pa list želi naročiti kot reden naročnik, naj

blagovoli to sporočiti upravi, da mu pošlje čekovno položnico in prične pošiljati list. Naročnina znaša za vse leto (24 števil) samo 40 Din. Naročajte in priporočajte »Naš Glas«!

Pazite na položnice! Opozarjamo, da ima »Društvo državnih upokojencev(-enk) v Ljubljani« svoj lastni čekovni račun št. 12.131. Naročnina za list »Naš Glas« (ki ni last navedenega društva) je pa pošiljati po poštni čekovni položnici št. 11.467 ali pa na upravo v Ljubljani, Francišanska ul. 6. — Torej: pozor na položnice, da ne bo pomot!

Vabilo na redni občni zbor

Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani

ki bo v petek 26. aprila 1935. ob pol 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22

Dnevni red:

1. Nagovor poslovodečega podpredsednika.
2. Poročilo tajnika o društvenem delovanju.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih pregledovalcev.
5. Preosnovitev društvenih pravil.
6. Volitev novega predsednika.
7. Volitev 6 namestnikov.
8. Sklepanje o došlih predlogih in pritožbah.
9. Slučajnosti.

Ob nesklepčnosti se otvori pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih članov.

Opomba. Predloge, o katerih naj se sklepa, je prijaviti pismeno najkasneje 8 dni pred občenim zborom. — Odbor.

Odkritje spomenika v Sarajevu. Uslužbenci z ozemlja poštne ravnateljstva v Sarajevu so sklenili postaviti spomenik kralju Aleksandru I. S prispevki vseh p. t. t. nameščencev sarajevske poštne direkcije se je zbrala precejšnja vsota v ta namen in je beograjski kipar Rista Stijović že izdelal spomenik blagopokojnega vladarja, ki je bil 7. aprila na slovesen način odkrit v avli poslopja poštne direkcije in glavne pošte v Sarajevu.

Nov grob. Spet je posegla neizprosna usoda v naše vrste. Dne 27. marca je umrl v Kranju okrajni šolski nadzornik g. Vilko Rus. Rodil se je v Šmartnem pri Litiji leta 1875. Služboval je dolga leta v Kranju, prav do svoje smrti. Bil je izredno delaven mož, zlasti se je udeleževal kot pevec in kot stanovski delavec. Bil je svojčas zastopnik učiteljstva v nekdanjem okrajnem šolskem svetu. Kot nadzornik je bil vzor pravega uradnika, ki je v svojih podrejenih videl zmerom le tovariše. Bil je odločen narodnjak, vzgleden vzgojitelj in plemenit človek. Naj v miru počiva!

Članom ljubljanskega Društva državnih upokojencev(-enk)! Redni občni zbor društva bo v petek, 26. t. m. ob polu 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22. Opozarjamo na razglas!

Skupni nastop naših organizacij. V Beogradu se je dne 25. marca sestala v Učiteljskem domu prva konferenca zastopnikov vseh organizacij drž. uslužbencev. Sestanek je bil sklican z namenom, da se zastopniki vseh društev državnih uslužbencev dogovore glede skupne akcije za izboljšanje svojega socialnega in gospodarskega položaja. Zborovalci so ugotovili, da so zaenkrat najvažnejša naslednja tri vprašanja: 1. Osebna draginska doklada, ki je bila odvzeta omoženim uslužbenkam, 2. priznanje vojni let za napredovanje in pokojnino vsem državnim uslužbencom-bojnikov in 3. vozne ugodnosti na državnih železnicah in parobrodih za upokojence. Na predlog zastopnika Združenja poštne uslužbenice je bilo sklenjeno, da se odposlanstvo vseh organizacij čimprej prijavi za sprejem pri predsedniku vlade in pri finančnem, prometnem in prosvetnem ministru. — Zanimivo bi bilo izvedeti, kaj dela naš »Glavni Savez drž. činovnika«, ki menda še obstoji.

Ocenjanje delovanja pri stanovski organizaciji. Prosvetno ministrstvo je meseca

januarja izdalo Jugoslov. učiteljskemu združenju v Beogradu na prošnjo posebno potrdilo, ki ugotavlja, da je JUU društvo, ki služi »splošnim prosvetnim in državnim interesom«. Zato se sodelovanje v ti organizaciji učiteljstvu priznava kot vsako drugo izvenšolsko prosvetno delo in se tudi upošteva pri ocenjanju. To važno potrdilo se konča z naslednjo ugotovitvijo: »Po vsem tem služi JUU splošnim prosvetnim in državnim interesom, a ne le koristim svojih članov.« — To potrdilo je načelne važnosti in je prav, če si ga druge stanovske organizacije obdrže v spominu.

Poštni dom. Redni občni zbor zadruge »Poštni dom« bo 28. aprila v dvorani OUZD v Ljubljani. Občni zbor se prične ob polu 13. uri. Dnevni red je običajen. — Poslopje Poštne doma je bilo že na jesen dograjeno in se zdaj sklanja. Razne poštarske organizacije se vselijo vanj menda že to poletje.

Službena obleka za dnevničarje. Prometni minister je odločil, da imajo dnevničarji, ki vrše posle p. t. t. zvančnikov in služiteljev, pravico do službene obleke in obutve pod enakimi pogoji, kakor veljajo za poštne zvančnike in služitelje. To velja za dnevničarje, ki so že postavljeni, pa tudi za vse tiste, ki bodo v bodoče sprejeti in bodo opravljali posle zvančnikov ali služiteljev. Glavna kontrola je izrekla svojo soglasnost s to odločbo.

Izlet železniških uradnikov. Združenje železniških uradnikov priredi letos društveni izlet v Bolgarijo po programu iz minilega leta, ko je izlet na priporočilo pristojnega oblastva moralo preložiti. Naši železniški uradniki uživajo na bolgarskih železnicah brezplačno vožnjo po načelu vzajemnosti, njihovi družinski člani pa morajo plačati polovico voznine. Izlet se bo vršil konec septembra ali pričetek oktobra.

Invalidnina se ne sme obremeniti. Ker so nekatere davčne uprave pri izplačevanju invalidnih prejemkov odtrgovalne invalidnim davkom in druge javne davčine, čeprav se po čl. 46. zakona o invalidnih ne smejo od invalidnine in invalidske podpore ter doklade izterjati nikake terjatve, in tudi ne obremeniti z izvršbo, je davčni oddelek finančnega ministrstva ponovno odredil, da invalidnina po zakonu ne sme biti predmet popisa za izterjanje dolgov ter javnih davšin.

Iz organizacij

Učiteljski tisk. Glavni odbor JUU v Beogradu je ugotovil, da bi bilo izdajanje novih sekcijških politično stanovskih listov v škodo centralnih organov. Priporočila se izdajanje književnih publikacij. Sklenilo se je, da se določi propagandni dan za učiteljski tisk. Vse potrebno pripravi izvršni odbor organizacije v dogovoru z uredniki listov. Prav tako je bila v načelu odobrena ustanova učiteljskega dopisnega urada, ki naj bi posloval pri izvršnem odboru JUU, ki bo novo časnikarsko ustanovo aktivno podpiral. Sklenilo se je tudi, da se morajo člani članov izvršnega odbora, ki imajo stanovsko-političen značaj, pred objavo pregledati in odobriti na seji izvršnega odbora, čeprav jih morda avtorji podpišejo. To velja za list »Narodno prosveto«, ki naj bi izhajal dvakrat na teden.

Socialna delavnost poštarjev. Na tretji seji širšega odbora Združenja p. t. t. uslužbencev v Beogradu je bil sprejet pravilnik o posmrtno-podpornem skladu. Ta sklad se ustanovi s 1. aprilom letos in se z istim dnem prične tudi vpisovanje članov. V sklad se morejo včlaniti samo člani navedene organizacije, in sicer po pododborih in poverjenikih Združenja. S tem ukrepom je poštarska organizacija storila v korist svojega članstva spet velik korak naprej. — Pripominjamo, da imajo poštne uslužbenice v naši banovini že svoje staro in zelo dobro poslujočo obmrtno društvo »Dobroto«.

Stanovske zadeve gledaliških igralcev. Začasni odbor osrednjega pokojninskega sklada gledaliških igralcev je imel sejo, na kateri je bilo razvrščeno članstvo z ozirom na službena leta, ki so všteta za odmero pokojnine. Odbor je razvrstil približno 620 članov. Pokojninski sklad pričinja poslovati s 1. aprilom. S tem dnem bo upokojenih nekaj 50 gledaliških igralcev, ki bodo prejeli pokojnine iz tega sklada. Odbor je nadalje sklenil zaprositi Nj. Vel. kralja Petra II., da bi prevzel pokroviteljstvo, kakor ga je svojčas pokojni kralj Aleksander. Sprejeta je bila tudi resolucija proti odločbam o znižanju osebne draginske doklade omoženim gledališkim igralcem, ki imajo izjemno stališče, a enake izdatke kot neporočene.

Predorske doklade železničarjev. V »Glasniku železničara i brodar« se zavzema neki člankar, naj se železniškim uslužbencom, ki vrše službo v predorih, prizna posebna doklada. Do prevrata so v Avstriji prejeli vsi taki uslužbenci, ki so opravljali posle v predorih, daljših kot 1000 m, posebno predorsko doklado, katero dobivajo še nadalje avstrijski in italijanski železničarji v karavanskem in bohinjskem predoru. Delo v predorih je namreč izredno naporno in nezdavno, ker morajo delavci in uslužbenci pogostoma stati naravnost v vodi, mnogokrat gazijo vodo do kolen, mimo tega je pa tudi služba v slabo zračenih predorih zdravju škodljiva. Zato bi bila uvedba posebne predorske doklade resnujo potrebna.

Društvo drž. upokojencev v Ljubljani

Opozorilo članom! Vsem p. n. članom sporoča »Društvo drž. upokojencev« (enk) v Ljubljani, da so bili vsi, ki še niso v celoti poravnali članarine za minilo leto, posebej opozorjeni s tiskovinami. Ponovno smo že razglasili, da so člani našega društva deležni mimo popustov pri mnogih trgovinah, obrtnih podjetjih, gostilnah, hotelih, zdraviliščih itd., tudi 5-6 številke našega strokovnega glasila »Naš Glas« na leto in to popolnoma brezplačno. Vsebinska te posebnosti številke je posebej posvečena vprašanjem in težnjam drž. upokojencev z vsemi potrebnimi navodili in opozorili. — Izjemoma pošljemo to številko še vsem tem zamudnikom. Kdor najkasneje do konca maja ne poravna vse zaostale članarine za minilo leto oz. se ne posluži ugodnosti, navedene v razposlani tiskovini, bo črtan iz članskega seznama in prihodnjih posebnih številke lista ne prejme več. Toliko v vednost, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Izvenljudskim članom! Vsi člani našega društva, ki ne stanujejo v Ljubljani, prejmejo s to številko naše položnice za plačilo članarine. Kdor jo je že plačal, naj položnico shrani ali jo pa da kakemu tovarišu. Opozarjamo, da s temi položnicami more nakazati samo znesek za članarino našemu društvu in nič drugega.

Odstop našega predsednika. Na nedavni seji našega odbora je društveni predsednik, davčni nadupravitelj v pok., gospod Makso Lilleg izjavil, da je zaradi bolezni in starosti primoran odločiti predsedniške posle. Navzlic ponovljenim prošnjam in prigovarjanju vseh odbornikov, g. Lilleg svojega odstopa zaradi slabega zdravstvenega stanja ni hotel preklicati. Za enkrat opravlja predsedniške posle prvi podpredsednik, poštini ravnatelj v pok., g. Ivan Vidmar.

Društvena pisarna je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22/a (Delavska zbornica), II. nadstropje. Poslovne ure so vsak torek in četrtek od 5. do 6. ure popoldne in ob sredah od 11. do 12. ure dopoldne. Ob navedenih urah so članom na razpolago društveni odborniki in jim nudijo razna pojasnila, navodila itd. Tam se dobe tudi prijave za draginjske doklade.

Za odpravo predpisov o znižanju prejemkov. Številno odposlanstvo zastopnikov vseh ljubljanskih strokovnih organizacij

državnih in drugih javnih uslužbencev in upokojencev je izročilo g. ministru dr. Marušiču in g. banu dr. Pucu dve spomenici. Prva obravnava vprašanje razširjenja pravice do ugodnostne vožnje po železnicah, druga pa zahteva, da se uredbe o znižanju prejemkov omoženih uslužbenk in samskih uslužbencev (enk), ki stanujejo pri starših, črtajo oz. v socialnem duhu temeljito popravijo, tako da ne bodo najtežje prizadeti ravno najpotrebnejši uslužbeni.

Železniške legitimacije. Odposlanstvo našega društva je meseca marca osebno izročilo obširno spomenico glede priznanja stalnih železniških legitimacij upokojencem za neomejeno število voženj (katero je sporazumno z nami izdelalo zagrebško Društvo državnih penzionera savske banovine) g. ministru za soc. politiko in nar. zdravje dr. Marušiču in g. banu dr. Pucu.

Posmrtni sklad. Ker naše društvo doslej še ni ustanovilo lastnega posmrtninskega sklada, iz katerega bi prejeli člani ob smrti svojece oz. rodbine članov ob smrti istih podpora, priporočamo vsem upokojencem, naj pristopijo k »Društvu upokojenega učitelstva v Ljubljani«. To društvo je nekako podporno društvo s posmrtnino in more pristopiti vsak drž. upokojenec (upokojenka) in njih dolžnosti, neglede na službeno panogo, torej ne le učitelji. Prvo leto po upokojitvi je plačati kot pristopnino 21 Din, za zakonske pare še nekaj manj. Za vsak primer smrti je plačati po 6 Din. Zdaj znaša posmrtnina približno 2200 Din, ki se preostalom takoj izplačajo, ko član umrje. Društvo šteje zdaj približno 370 članov.

Poglavne točke programa našega društva so in ostanejo: 1. izenačenje pokojninskih prejemkov staroupokojencev s prejemki novih, 2. redno izplačevanje pokojnin, 3. neomejena znižana vožnja po drž. železnicah, 4. dovolitev zaposlitve upokojencev v državnih in samoupravnih uradih, zlasti takih z nezadostno pokojnino pod eksistenčnim minimom, 5. hitro priznanje in nakazovanje pokojnin, 6. popolna odprava kuluka in šolskih taks za otroke upokojencev in 7. omiljenje predpisov za izplačevanje pokojnin omoženim upokojenkam in upokojencem v inozemstvu.

Navodila upokojencem

Vsem! Na Društvo drž. upokojencev (enk) v Ljubljani se obračajo ne le društveni člani, temveč tudi neorganizirani drž. upokojenci z vprašanji, glede katerih so bila pojasnila že ponovno objavljena v »Našem Glasu«. Zato smatra društvo za potrebno, da nekatera teh pojasnil in navodil vnovič objavi. Hkrati pa prosi vse člane naj si posebej, upokojenstvu namenjene številke vselej shrani, da bo v potrebi poučeno.

Pozor! Opozarjamo vse upokojence, da današnja posebno številko shrani, ker jim bodo mnoga pojasnila oz. navodila v potrebi dobro služila.

Predlaganje prijav za draginjske doklade. Na različna vprašanja, s katerimi se obračajo na društvo razni člani, pa tudi neorganizirani upokojenci, sporočamo, da se predlagajo prijave za prejetje drag. doklad samo enkrat na leto, in sicer vsako leto meseca oktobra. Predlaganje prijav v aprilu, ki je bilo prej predpisano, po sedanjih predpisih ni več potrebno.

Začasna preselitev upokojencev. Opozarjamo na določilo, da upokojenec, ki se začasno — toda nad dva meseca — naseli izven svojega stalnega bivališča, dobi za čas bivanja v drugem kraju, doklade po draginjskem razredu kraja tega začasnega bivališča, če so te doklade nižje. Zato je treba vsako tako začasno preselitev takoj prijaviti finančni direkciji, če se upokoje-

nec preseli z namenom, ostati izven stalnega bivališča preko dveh mesecev.

Znižanje doklad v inozemstvu. Po predpisu § 157. uradn. zakona ne sme nihče brez dovoljenja finančnega ministrstva prejemati pokojnine v tuji državi. Kdor prejme tako dovoljenje, se mu zmanjšajo draginjske doklade za 50%. Ne velja pa ta predpis za tiste upokojence, ki žive skupno s svojimi otroki, katerih stalno bivališče je v inozemstvu. Prav tako se ne znižajo drag. doklade nad 60 let starim drž. upokojencem, čeprav žive v inozemstvu. — O tem obveščamo vse naše člane in ostale upokojence, ki so se v ti zadevi obrnili na društvo za pojasnilo.

Vlagajte pravočasno prijave! Kadar si upokojenec pridobi pravico do osebne ali rodbinske drag. doklade (n. pr. ob upokojitvi, ob odložitvi obrta ali prenehanju privatnega službenega razmerja, ob poroki, ob rojstvu otrok itd.), mora to na predpisanim prijavnem obrazcu prijaviti pristojni finančni direkciji. To prijavo je treba vložiti najkasneje v treh mesecih, sicer izgubi upokojenec pravico do doklade za ves minili čas. Prizna se mu doklada šele od prvega dne meseca, ki sledi dnevu vložitve prijave. Za nazaj se draginjske doklade nikomur in v nobenem primeru ne priznavajo. — Opozarjamo zlasti novoupo-kojene tovariše, naj takoj predložijo prijavo, tudi če jim pokojnina sama morda še ni bila nakazana. S tem se izplačilo pokojninskih prejemkov močno pospeši.

Nova organizacija upokojencev. Naši tovariši državni upokojenci v primorski banovini so se pravkar organizirali in ustanovili v Splitu društvo upokojencev. Za svoje glasilo so dalmatinski upokojenci izbrali zagrebški upokojski list »Penzi-

oner«. Podrobnosti objavimo prihodnjič, za enkrat želimo mlademu tovariškemu banovinskemu društvu kar največje uspehe in najživahnejše delovanje v korist vsega stanu državnih upokojencev. — Tako so spet v eni banovini več organizirani drž. upokojenci. Zato na delo za skupne upokojske interese!

Dajanje pojasnil v pokojninskih zadevah. Neko upokojsko društvo je prosilo finančno ministrstvo za pojasnilo oz. navodilo, kako je razlagati zakonske predpise o pravici preostalih po umrlih upokojencih, ki so se oženili kot upokojenci, do rodbinske pokojnine. Na to prošnjo je ministrstvo vrnilo vlogo z naslednjim razpisom, katerega v prevodu objavljamo: »Vrača se, ker ministrstvo ni pozvano, da razlaga poedine predpise privatnim osebam in društvom.«

Vozne ugodnosti železniških upokojencev. Ker priznava novi pravilnik o voznih ugodnostih upokojenim železniškim uslužbencem, njihovim vdovam in otrokom samo omejene vozne ugodnosti (namreč le 12 voženj po znižani ceni na leto), je UJNZB predložilo prometnemu ministrstvu posebno vlogo. Z njo prosi, da se navedenim dovolijo vse tiste vozne ugodnosti, katere so uživali v aktivni službi, če to ni mogoče, pa vsaj 52 voženj po ugodnostni ceni na leto.

Nove težave upokojencev. Zagrebški »Penzioner« poroča, da je tam. železniška direkcija pričela zahtevati od upokojencev, katerim izplačuje pokojnine, da prilože ra-

zen doslej predpisanih prilog svojim prijavam za draginjske doklade še potrdila o državljanstvu in da predlagatelj prijave ni bil sodno kaznovan. — Proti ti popolnoma neutemeljeni zahtevi je zagrebško »Društvo državnih i samoupravnih penzionera« takoj vložilo protestno spomenico na prometno ministrstvo.

Upokojenec ali penzioner? Glasilo zagrebškega »Društva državnih i samoupravnih penzionera savske banovine« objavlja podlistek pod naslovom: Ali sta nam potrebni besedi: »penzija« in »penzioner«? V tem članku, ki ga je napisal menda urednik »Penzionera«, g. dr. J. Dajmušić sam, izvaja pisec, da je uvažanje besede penzioner nepotrebno, če imajo Hrvati za isti pojem lepi domači izraz »umirovljenik«. V članku nadalje primerja pisec izraze za isti pojem v raznih jezikih, v francoščini, nemščini, ruščini, češčini in bolgarščini. Ugotavlja, da je beseda »penzija« nepravilno prevzeta iz francoščine, kjer znači nekaj popolnoma drugega. Za pojem »upokojenec« služi namreč Francozom beseda »retraité«. Zato priporoča pisec Hrvatoma, naj uporabljajo smiselno, pravilno in že udomačeno lepo besedo »umirovljenik«. — O slovenskem izrazu za ta pojem piše članek: »Slovenski list »Naš Glas« ima te izraze: upokojenec in upokojenka, in jih stalno uporablja. Tu so Slovenci popolnoma nam Hrvatoma bližji: mi smo za koren besede vzeli izraz mir, oni pa besedo »pokoje«; o vplivu francoskega jezika ni niti sledu.«

Kongres geometrov in geodetov

V dneh 3.—5. marca t. i. se je vršila v Zagrebu glavna skupščina Združenja geometrov in geodetov kraljevine Jugoslavije in je ob tej priliki sekcija za savsko banovino priredila prvo geodetsko razstavo v prostorih tehniške fakultete. Pred otvoritvijo glavne skupščine dne 3. marca je predsednik savske sekcije g. Švabić pozdravil navzočega zastopnika finančnega ministra, g. višjega svetnika dr. Zvonimira Kralja, častnega predsednika združenja, šefa vojno-geografskega inštituta geodetskega generala St. Boškovića in vse mnogoštevilne delegate iz vseh krajev naše države. Nato je v kratkih obrisih podal sliko dela in razvoja organizacije geometrov in geodetov kraljevine Jugoslavije.

Glavno skupščino je otvoril in vodil predsednik Združenja g. Milan Mravlje, ki se je uvodoma v toplem komemorativnem govoru spominjal blagopokojnega viteškega kralja Zedinitelja Aleksandra I. Vdanostne brzojavke so bile odposlane Nj. Vel. Kralju Petru II., Nj. Vis. knezu Pavlu, predsedniku vlade g. Jevtiću in fin. ministru g. dr. Stojadinoviću. Po tej svečani otvoritvi je bilo zborovanje prekinjeno, nakar so se vsi udeleženci podali k otvoritvi prve geodetske razstave.

Popoldne se je kongres nadaljeval. Glavno delo so izvršili že posamezni odseki, tako da so na kongresu v glavnem razpravljali o treh resolucijah, ki so bile vse soglasno sprejete. Iz teh resolucij so razvidne vse želje in zahteve geodetov in geometrov naše kraljevine.

Prva resolucija govori o organizaciji in ustanovitvi komore pooblaščenih civilnih in samoupravnih geometrov. Dalje zahteva, da se osebe brez strokovne kvalifikacije ne smejo zaposliti pri samostojnih tehnično-geometrijskih delih. Javna geodetska dela naj se prepuste svobodni konkurenci, obsoja pa se nelojalna konkurenca.

Občni zbor Društva upokojenega učitelstva

Kakor je bilo že v zadnjem »Našem Glasu« povedano, se je vršil obč. zbor tega društva v četrtek, 4. t. m. v Ljubljani pri Novem svetu. Zaradi silno neugodnega vremena udeležba članstva, ki je raztresena po vsej banovini, ni bila tolikšna, kot se je pričakovalo, vendar je bila udeležba zadovoljiva.

Otvoritev in razprave je vodil že večletni društveni predsednik, viš. šol. nadzornik v p. gosp. Fr. Gaberšek. V svojem pozdravnem in otvoritvenem govoru se je

predvsem spominjal našega blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, čigar spomin so navzoči počastili stoje s trikratnim klicem »Slava!«, a vdanost novemu kralju Petru II. so izrazili s trikratnim klicem »Živel!« O društvenem podrobnem delovanju v minilem letu 1934, je podal izvestje tajnik g. L. Perko, a o denarnem prometu in bilančnem društvenem stanju pa izčrpno in vsestransko pojasnjeno poročilo njega blagajnik g. Fr. Juvanec. Vsa poročila so bila soglasno z odobravanjem

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z. o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!

sprejeta po poročilu nadzorstva po g. Drag. Česniku. Za kraljev spomenik se je votilo iz društvenega imetja 500 Din.

Pri sledečih volitvah je bil soglasno izbran stari odbor z dosedanjim predsednikom gosp. Gaberškom, podpredsednikom g. Hinkom Šumrom in odborniki gg. Fr. Juvancem kot blagajnikom, L. Perkom kot tajnikom in Ivom Troštom, Ferdinandom Wigelem in Vito Zupančičem. V nadzorstvu so tile tovariši: gg. Česnik Dragotin, Kosec Miha in Korbar Avgust.

Bilo je na to še nekaj predlogov in nasvetov, predvsem gmotnega značaja, zadevajočih članstvo v teh težkih časih. Razvila se je nato debata, katere se je udeležilo več navzočih članov in se je završila v polnem soglasju. Po skoraj dveurnem obravnavanju je predsednik zaključil obč. zbor z zahvalo na navzoče in pozivom k vztrajnemu delu za napredek društva.

Končno bodi še omenjeno, da je društvo zadnjih pet let izplačalo na posmrtnih podporah nekaj nad 138.000 Din. Lepa vsota in pomoč preostalim v najtežjih in najbolj žalostnih trenotkih. Lahko bi pa bila ta pomoč še veliko večja, če bi se vsi drž. upokojenci zavedali važnosti takega društva. Torej ne odlašajte, tovariši — novi upokojenci, s pristopom, ko stopite v pokoj!

L. P.

Zadružni vestnik

Povračilo zadružnim članom. Ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga bo izplačala od nakupov specerije, proti gotovini, izvršenih v letu 1934, kot povračilo 6.5%, od gotovinskih nakupov manufakture in kuriva 5.5%, od nakupa mleka pa prav tako 5.5%.

Socialna delavnost zadruga. Železničarska nabavljalna zadruga v Ljubljani je v minilem poslovnem letu izdala članom na posmrtninah 106.623 Din, na raznih podporah je pa izplačala visoko vsoto 189.245 Din.

Posebne prevoznine za zadruga. V svojem velikem govoru, katerega je prometni minister g. ing. Dimitrije Vujić govoril po radiju, je napovedal velike spremembe železniške tovarne tarife. Pri ti priliki je obljubil, da bo za zadruga predpisal prav posebno ugodno prevozno tarifo. Dotični odstavek njegovega govora se glasi tako-le: »Spričo posebnega pomena zadružništva, ki mu kraljevska vlada posveča posebno pozornost se bo v najkrajšem času sestavila posebna zadružna železniška tarifa, ki naj podpre zadružništvo s posebnimi tarifnimi olajšavami. V tej zadružni tarifi, ki jo bomo vestno in sistematično proučili, vidimo prav tako veliko možnost napredka naše vasi in vsega njenega dela. Upam, da bo to moje stališče naletelo na dober odziv pri tarifnem odboru, čigar sklepe z zadnje plenarne seje pričakujem z velikim zanimanjem, da se dokončno izvedejo korenite reforme blagovne tarife. Ni treba, da bi posebej napovedoval, da se bo po istih vidikih ravnala tudi tarifa politika državne rečne plovbe.«

Stanovanjska kriza

Stavbna delavnost znatno pojema. Po statističnih podatkih je opaziti v Ljubljani in sploh v vsi naši banovini silen padec stavbne delavnosti. Medtem ko se je stavbna delavnost drugod sicer nekoliko zmanjšala, a vendar ne popolnoma zavrla, je pri nas padec izredno močan. Tako je bilo n. pr. leta 1931. v Ljubljani sezidanih 248 pritličnih in enonadstropnih hiš s 424 stanovanji v skupni vrednosti 31.1 milijona dinarjev, lani pa je bilo zgrajenih samo 43 hiš z 91 stanovanji v vrednosti 8.4 milijona dinarjev hiš. Stavbna delavnost je torej

padla na eno petino nekdanjega obsega. Nekaj manje je nazadovalo zidanje večjih stanovanjskih hiš. V letu 1931. je bilo sezidanih 14 večnadstropnih hiš s 119 stanovanji v vrednosti 20.30 milijona dinarjev. Še leta 1933. so zgradili 12 takih stavb s 133 stanovanji v vrednosti 43.4 milijona Din. Lani je bilo pa le 9 hiš s 67 stanovanji v vrednosti 7.4 milijona Din. Skupaj je bilo lani sezidanih 52 hiš napram 262 v letu 1931., s 158 stanovanji, napram 543 v letu

1931. Skupna stavbna vrednost je lani dosegla komaj 16 milijonov Din, medtem ko je prejšnja leta gibala okoli 50 milijonov Din. — Iz teh podatkov, ki ne vsebujejo stavb, sezidanih v obrtne in industrijske namene, je razvidno kako stavbna delavnost pada. Poglavitni razlogi so zvišanje zgradarine oz. odprava in znižanje zgradarinskih ugodnosti za nove stavbe ter uvedba trošarine na cement in nove visoke stavbne takse.

V Osijeku ni stanovanjske krize. Po šest mesecev in že več je v Osijeku nekaj sto stanovanj praznih. Večja stanovanja so že dalj kot leto dni brez najemnikov, pa tudi manjša ostajajo prazna. Revnejši najemniki so se namreč izselili iz mesta v okolico, ker ne zmorejo več pretiranih najemnin. Le-te so se sicer v zadnjih štirih letih znižale za 40 do 70%, navzlic temu so pa stanovanja še zmerom predraga. Skupaj jih je že skoro 1000 praznih.

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Ljubljana
Pražakova ulica

Kupuite svoje potrebščine
pri tvrdkah ki inserirajo
v »NAŠEM GLASU«

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun štev. 10.681. Telefon štev. 3413
Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000 -) vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnambi na plačo in poročstvu. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obrestuje, ako so vezane najmanj na 3 mesece, do 5%. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana
Franciškinska ulica
Telefon štev. 2312
Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mlajinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakadah, časopise, revije in mladinske liste. Oku na oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov